

BUITEN

18^E JAARGANG N^O. 49.

ZATERDAG 6 DECEMBER 1924.

Foto R. H. Herwig.

DE INGANGSPOORT VAN WOUDRICHEM AAN DE ZUIDOOSTZIJDE.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE INGANGSPOORT VAN Woudrichem aan de Zuid- oostzijde ILLUSTRATIE	BLZ. 577
HET DROOMLAND ACHTER DE BERGEN (27), DOOR GILBERT FRANKAU, (SLOT VOLGT).	578
HET MODERNE LANDHUIS, DOOR R. K. GEÏLL.	580—583
DE OUDERWETSCH SINTERKLAAS, DOOR M. VOLLER	582
IJZEREN KOEIEN, DOOR H. HOVING.	584
LANGS DEN WATERKANT DOOR J. VIJVERBERG, GEÏLLUSTREERD.	584—586
PEPERSTRATEN, DOOR CARMELITA	586
SPIEZ, DOOR B., GEÏLLUSTREERD.	586—587
HOEVEN EN KLAUWEN, DOOR G. L. ROBERTS (28)	587
BOEKBESPREKING	588
JONGE BEDELAAR IN DE STRATEN VAN PEKING, ILLUSTRATIE	588

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

Het droomland achter de bergen.

Naar het Engelsch

27) door GILBERT FRANKAU.

DE Lange, nog steeds den slappen arm vasthoudend, bukte zich naar de ree, tilde ze op. „Zal ik wat van dat vleesch voor je roosteren, De Gys?" Het had de geest van een beer kunnen zijn, die zich over het karkas heenboog — die erop aanviel. De Lange keerde zich om, dankbaar dat niemand hem rauw vleesch had zien eten.

⊗ Commandant René de Gys van het Fransch-Annamitische Leger stond op van zijn maaltijd; de kleur was op zijn lichaam teruggekeerd, de ziel in zijn oogen. Maar geen lach was tot-nu-toe weer in zijn stem gekomen. Het Bloemenvolk zong nog, maar rustte uit van zijn dans. „Wat is er met ons gebeurd, *mon ami*?" stamelde René de Gys. „Waar zijn wij?" De roodbruine oogen keken naar de schaduwachtige gestalten op het grasveld. „Ik herinner mij niets, sedert je het crucifix tusschen de rotsen hebt gevonden. Welk bericht heb je naar Kun-mer gezonden?" De Lange begon zijn verhaal. „Je dacht dat je dood was, *mon ami*." Plotseling, luid als het brullen van een olifant, weerklonk de oude lach. „Ho! ho! ho!" lachte René de Gys. „Ik dacht ik dood was. Ho! Ho! Ho! Dat is grappig, dat is heel grappig, *mon ami*." „*Tu crois?*" zei de Lange streng. „*Tu crois que c'est drôle*. Wij zijn hier een maand geweest, De Gys — en de Harinesiërs staan op dit oogenblik voor Trillenden Steen." „*Eh, alors?*" „*Alors!*" „Is dit mijn volk? Behaine's volk? Is dit het volk dat wij kwamen bevrijden?" „Het zijn hun nakomelingen, *mon ami*. Bedenk dat zij van de Bloem hebben gegeten. . . ." „Wat moeten wij doen?" vroeg De Gys. „De Rivier bewaken," zei de Lange. „Ba! voor deze hermaphrodieten?" „Wij kunnen ze misschien reddén. Laten wij Phu-nan opzoeken," sprak Dicky. „Laten wij ons wapenen. Ik heb weer honger, ik moet weer eten. Help mij het dier dragen, *mon vieux*." Zij namen den bloedigen last op. „En de dokter?" vroeg De Gys, terwijl zij het dier tusschen de sluimerende dansers door droegen. ⊗ Zij kwamen eindelijk in de Hal der Oude Dingen. Phu-nan — die zich zat gegeten had, sliep tusschen de kussens om Gastons tafel. „Word wakker, wilde," zei De Gys, met zijn blooten voet tegen den bruinen rug schoppend: „Word wakker. Leg vuur aan — Braad vleesch!" De Moï schreeuwde: „Meester is gewond." De Franschman lachte. „De meester is gezond,

wilde. Gehoorzaam hem snel. Is er hout?" „Ja, meester." Terwijl Phu-nan zijn vuur bij den ingang aanlegde, reepen vleesch van het overblijfsel van de ree afsneed en bekeken De Gys en de Lange de Oude Dingen. Zij begonnen na te gaan welke bruikbare wapens er nog waren — en zij begrepen dat hun taak hopeloos was. „Wij kunnen vijftig van die kerels doodden," pochte De Gys. „En dan?" zei de Lange. ⊗ Zij keken elkander strak in het gelaat. „Wij behoeven niet te vechten. Wij kunnen een schikking met hen treffen. Wij kunnen naar Harinesië terugkeeren," zei de Gys. „Wij zouden Beamish mee kunnen nemen." „*Mais oui*," antwoordde de Lange, „wij zouden naar Harinesië terug kunnen keeren — als jij niet een dwaas was, De Gys genaamd; en ik niet nog een grootere dwaas, Smith genaamd." „Het vleesch is gereed," riep Phu-nan. Mag ik ook van het vleesch eten? ⊗ „Het smaakt heerlijk." De Lange, met zijn rug tegen een van de zuilen bij den ingang neergehurkt, nam nog een reep vleesch uit de heete asch. „Zeg Phu-nan, dat wij rijst mee naar de rivier moeten nemen. En zeg, De Gys, hebben wij ook niet sigaren mee hierheen gebracht?" De Franschman sprak tot zijn bediende en Phu-nan, nog met het vleesch tusschen zijn tanden, kwam door de hal aandraven. „Er is nog weinig rijst over, meester." „Breng wat er is. Heb je al de sigaren opgerookt, wilde?" „Neen, meester." De Lange nam een sigaar en ademde welgevallig den rook in. „Ik weet niet wat mij met Beamish zullen doen," peinsde Dicky. „Wij tweeën en Phu-nan zullen wel moeten vechten, ofschoon het mij al heel idioot toeschijnt. . . ." ⊗ Een voetstap op het gras stoorde zijn gedachten. Hij keek op en zag Beamish. Beamish, zijn toga nat van dauw, kwam langzaam als een slaapwandelaar in de richting van het uitgedoofde vuur. Zijn gezicht, zijn haar, zijn magere hals zagen er rooskleurig uit in het natuurlijke gaslicht, maar de samengeperste lippen waren een dunne purperkleurige streep tusschen de rooskleurige wangen. De neusvleugels trilden; de doffe oogen, wijd open, staarden en staarden. Hij knielde neer bij de asch, tastte met zijn vingers er in. De Lange kon zien hoe de huid van zijn bleeke vingers schroeiende, terwijl zij de gloeiende asch aanraakten. Maar de geschroeiende vingers aarzelden niet; de dunne lippen schreeuwden niet. Hij vond een stuk vleesch, hield het onder zijn neus, rook er aan. Toen hurkte Cyprian Beamish, dokter in de medicijnen te Glasgow, sprakeloos neer, ging als de wolven bij het eten plat op zijn buik liggen, de beenen stijf achter zich uitgestrekt, het hoofd opgeheven; hij rukte het vleesch naar zijn mond met zijn verschroeiende handen en begon met zijn tanden er aan te trekken. De tong van het ding kwijlde van voldoening over het gekauwde kraakbeen. Het ging op zijn ellebogen liggen, trok zijn beenen onder zijn lijf en knipoogde. „Voel je je beter, beste kerel?" vroeg de Lange. „*Ça va mieux?*" vroeg De Gys. Het ding antwoordde niet. Toen kroop het over den albasten vloer naar de Oude Dingen. Het richtte zich op, vreeselijk — het werd Beamish — Beamish met het bloedlicht in zijn waanzinnige oogen, een oud musket in zijn verschroeiende handen. „En nu," zei René de Gys, „nu moeten wij onzen laatsten strijd gaan beginnen."

ACHT EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

HET GEVECHT BIJ WARM-WATER RIVIER.

⊗ Het was na middernacht toen de vier mannen uit de poort bij de Rots der Droomen stapten: de Lange, groot als een koperen god, Skelvi over één schouder; De Gys, met bloed bevlekt onder zijn harnas, Zwaard Recht voor het grijpen; Phu-nan, nog steeds vol verwondering over de plotselinge verandering, welke met zijn meesters had plaats gevonden; en Beamish, recht overeind, voortstappend onder een last van pijlkokers, De Gys' telescoop, de laatste buis met rijst, een bout reevleesch, waterkalabassen, een oud zwaard, en een roestig geweer met een roestige bajonet. Zij verdwenen in de laan. ⊗ Het was een uur na middernacht toen de Lange de tweelingrotsen zag, spookachtig glinsterend in de schaduw. Zij trokken hun harnas uit en begonnen een loopgraaf te maken. „Jij moet hier blijven Beamish. Hier! Begrijp je mij?" De dokter knikte, begon zijn last neer te leggen. „Zal je alleen hier kunnen blijven?" Weer een knik. Zij verlieten hem dus, nog in zijn gekreukelde toga, neergehurkt tusschen de bagage, en gingen naar de doorgang tusschen de rotsen. „Een verduidelde plaats," mompelde René de Gys, „het is hier zoodonker als in een wolfskuil." „Ik had liever dat je niet over wolven sprak, *mon ami*. Heb je het gezicht van den dokter gezien,

zag je zijn oogen?" „Ja, ik zag het. Zou je denken dat hij krankzinnig is?" „De hemel mag het weten." „Meester," fluisterde de stem van den Moï achter hen. „Er is een man. Hij kruipt naar den greppel." „Een man?" „Ja meester. Alleen maar één man." „Er is iemand in den greppel," fluisterde de Lange. „*Laisse faire!*" Hij sloop door de loopgraaf, keek over de borstwering. Niets! Hij sloop naar rechts, keek weer. Niets! Hij kroop naar links — hoorde een zeer zachte ademhaling. Hij gleed in den greppel en sloop naderbij. Het was geen verspieder, het was een van het Bloemenvolk. Hij kon witte beenen, een witte toga zien. „*Gaston!*" „*Oui, c'est moi.*" „*Vous pouvez marcher?*" „*Pas plus.*" De Lange droeg hem in zijn armen. Het was te donker om Gastons gelaat te zien, maar hij wist dat de man stervende was. „Ik was bij de waterstroompjes," hijgde de oude man. „Het was mij alsof ik eensklaps een luiden kreet hoorde: „*Aux armes, citoyens.* De vijand zal ons overvallen!" Ik rende naar de rivier. Ik zag geen vijand. Maar er was licht — rood licht — voorbij het Zwarte Ei. Ik ging naar het Ei. Daar is een reusachtig wit dier. Er zijn mannen..." „Hoeveel mannen?" De stem van De Gys was heesch van aandoening. „Vijf vuren. Bij elk vuur vijftig mannen. Geen geweren. Pijlen en bogen. Speren, zwaarden. Waarschuw het volk. Ik kan niet meer." Zijn hoofd sloeg dof tegen de borstwering; het lichaam kromp ineen; Gaston was dood. ☼ Zij begroeven den dichter gedurende dien nacht. De grauwe morgen brak aan. Zij zagen den horizon boven het donkerste grauwe verrijzen. Zij zagen het spook van den Steen. Zij snelden door de spleet tusschen de rotsen om een haastig ontbijt te gebruiken. ☼ Beamish had zich niet bewogen. Toen zij bij hem kwamen, sprak hij niet. Toen zij aten, bediende hij hen. Toen zij gegeten hadden, hielp hij ze met hun harnas. Toen zij een sigaar opstaken weigerde hij die, welke zij hem aanboden. Toen de Lange hem zei, dat hij niet moest meegaan, schudde hij het hoofd. Toen zij zonder hem vertrokken, greep hij zijn nutteloos musket, greep zijn sabel en volgde als een hond. ☼ Zij bleven stilstaan buiten het gezicht van den vijand tusschen de rotsmuren. De dageraad was nog niet gekomen, maar de smalle streep van den hemel vertoonde zich als berookt glas boven hun hoofden. ☼ „Zou Beamish weten wat hem te wachten staat?" vroeg De Gys. „Zou Beamish het begrijpen?" De dokter, die hun woorden had gehoord, keek met zijn roode oogen nu den een dan den ander aan, knikte heftig met het hoofd en zwaaide met zijn sabel. „Best. Het plan is zeer eenvoudig. Van ons aardwerk tot den rand der varens is ongeveer een boogschots afstand. Terwijl zij naar beneden komen, blijven wij verborgen. Ik zal voor den dag komen als de eerste man binnen schot is. Bedenkt wel — ge moet alleen mikken op de knie, den arm, of het gezicht. Zou je op twee honderd pas een man in het gezicht kunnen raken?" „Niet in een op de duizend gevallen." „*Eh bien.* Kom niet te voorschijn voor zij de doorwaadbare plaats bereiken." Achter elkaar, de Lange vooraan, De Gys het laatst, slopen zij langs de rotsen; liepen gebogen, terwijl zij de dekking verlieten; kropen achter de aardwerken; gingen liggen; legden hun wapens naast zich neer; wachtten. Wij hebben geen enkele kans, dacht de Lange, geen enkele. ☼ Hij zette zijn helm af, sloop naar boven, keek over het aardwerk heen. „Zie je iets," vroeg De Gys, „op twintig voet afstand?" „Heel weinig." De nevelen hingen over het dal. Fontein schitterden vaag, murmelend in den grijzen mist. In de verte zag men de bergen en den Steen donker afsteken tegen den bleeken horizon. Toen, met zijn blik nog op den Steen, zag hij dat er twee Steenen waren; dat de tweede Steen zich bewoog. ☼ Beamish droeg nog hangend om zijn hals, de telescoop van De Gys — het eenige anachronisme in het middeleeuwsche beeld. De Lange maakte de riemen van het étui los, haalde het instrument te voorschijn. Toen uitte hij een gefluit van verbazing en legde de telescoop neer. *De tweede Steen was Nak.* Er waren mannen in den vreemden uitzichttoren op Naks hoofd. En ook zag hij voor Nak uit de boogschutters twee aan twee opmarcheeren. Nak en de Harinesiërs verdwenen in den nevel. ☼ Langzaam trok de mist boven het dal op. Nu verscheen de rooskleurige dageraad achter den Steen. Hij keek over het glacis en mat den afstand met gespannen blikken. De nevel trok op van het grasveld voorbij de doorwaadbare plaats. Eensklaps verdween ook de nevel boven de streek der geijsers; hij zag den diepen kring der borrelende fontein zacht ruischend rijzen en dalen; en boven de hooge pluimen der geijsers Naks reusachtig dek met den bemanden uitzichttoren erboven. Nu de roode zonneshijf

verscheen boven het donkere ei van den Steen, zag de Lange de helmen zijner vijanden, achter elkaar loopend over het pad door de streek der fontein. Een slang, dacht hij, een slang van koper. ☼ Nu gleed de kop van de slang in de zee der varens, het lichaam liep recht op den geharnasten wachter bij Warm Water Rivier aan. De mannen, halverwege het varenveld, leken op koperen flesschen. . . . ☼ Dicky haalde een zwarte pijl uit zijn koker. Hun leidsman was dertig meter van den rand der varens — vijftewintig meter. Hij kon het gezicht van den voorman zien — een gele vlek. Zij kwamen vol vertrouwen nader. Wel wat drommel! Zij waren zelfs niet bang. Een picnic! ☼ „Ik zal ze wel leeren," mompelde Dicky. Hij legde zijn pijl op den boog. Skelvi zong. Hij zag dat de gele vlek zich niet meer bewoog, zag de zwarte pijl het doel treffen, zag den man achterover vallen, greep weer een pijl, schoot weer; zag zijn tweede pijl de keel van het slachtoffer doorboren; zag een derden man plat voorover vallen — wachtte. „Heb je gedood?" vroeg De Gys. „Tweemaal". De colonne was blijven stilstaan, was gaan liggen; verdween tusschen de varens. Nak, zoo reusachtig als een tank, met een schild bedekt als een schildpad, den uitzichttoren glinsterend boven het witte gewelf van zijn kop, waggelde door de streek der fontein; bleef stilstaan; begon te eten van de varens. Er kwam beweging tusschen het groen. De Harinesiërs bleven in een rij staan. Hij kon hun helmen zien. Plotseling verscheen een gele pluim boven het groen der varens. Een van hun kapiteins? Ja — Akiou. De kleine fleschvormige gestalte lichtte zijn boog op; legde den boog in het oogvallend op den grond; tilde beide handen op boven zijn helm; liep naar de doorwaadbare plaats. Hij rende, nog steeds met opgeheven handen, over het grasveld; tot aan den rand van de doorwaadbare plek. De Lange's reusachtige gestalte stak boven het aardwerk uit met gespannen boog. „*Nik mee vyeet!*" beval Dicky. „Ha! Zijt gij het, drager van Boog Skelvi?" De Harinesiër sprak in Kwan-Kwa; zijn oogen keken sluw op naar het glacis. „Waar verbergt zich Drager van Zwaard Recht, en de koopman en de bruine man?" „Spreek je eigen taal, Akiou." De Harinesiër schrok, herhaalde de vraag in de taal van zijn eigen land. „Waar heb je het Harinesisch geleerd?" „Van jou en je mannen, Akiou." Langzaam daalde Boog Skelvi. „Van wie ik ook dit wapen en deze wapenrusting heb gekregen. Keer terug naar je mannen, Akiou. Breng ze weer naar Bu-ro. Hier mogen zij niet passeeren." De Harinesiër fronste de wenkbrouwen. „Zelfs Boog Skelvi kan niet alleen deze plaats beschermen. Luister, Drager van Boog Skelvi, ik breng een boodschap van Kummer. Hij biedt thans aan de eerste keus uit de vrouwen der *Bloo Loy*, het aandeel in de Bloem zooals te voren is afgesproken, vrijgeleide tot Bu-ro en daarvandaan naar het land der *Phalangsé*." „Zeg hem," sprak de Lange op strengen toon, „dat het bloed van Ha-co om wraak schreeuwt. Zeg hem dat ik bij zijn goden, bij Ko-nan en bij Mahl-Su, heb gezworen dat geen Harinesiër de rivier zal overtrekken." Bedroefd door het weten dat vele verstandige Harinesiërs moesten sterven door dezen enkelen waanzinnigen blanke, trok Akiou, Kapitein van de Buiten-poort, zich uit de onderhandelingen terug. ☼ Even daarna klonk een salvo van de boogschutters uit de varens, het geluid van pijlen in de zon, het vallen van pijlen in het water. Zij schoten uit de varens, de bogen horizontaal, voortkruipend terwijl zij schoten. Een tweede salvo volgde zonder iemand te treffen. ☼ De Lange tuurde naar de varens. De zon, steeds hooger en witter boven Trillenden Steen, verblindde een oogenblik zijn oogen. Vóór hij het goed begreep waren tien man uit de varens en renden naar de doorwaadbare plaats. Hij schoot — miste; zag ze blijven stilstaan voor het salvo, schoot weer. Bukte zich instinctmatig terwijl hun pijlen in het glacis boorden. Hij had zijn man gedood. De anderen waren gaan liggen. Een nieuw salvo volgde — hij doodde er twee; een derde — hij doodde drie. Zoo ging het voort gedurende een half uur. Reeds stak een heg van onschadelijke pijlen in het glacis, reeds was de lijn der strijders op vijftig meter afstand van den rand der varens — en achter de lijn, etend onder het loopen, kwam Nak. „Pas op de pijlen!" schreeuwde Dicky. Tien mannen kwamen aanrennen. Hij schoot er een door de knie, zag hem ronddraaien, drukte zich plat tegen de rots, terwijl de pijlen rondvlogen; keerde zich naar de tweede reeks aanvallers, doodde zijn man, voelde een vreeselijken slag tegen zijn linker-wangbeschermer, viel op één knie, spuwde het bloed uit zijn mond, schoot. . . . (Slot volgt).

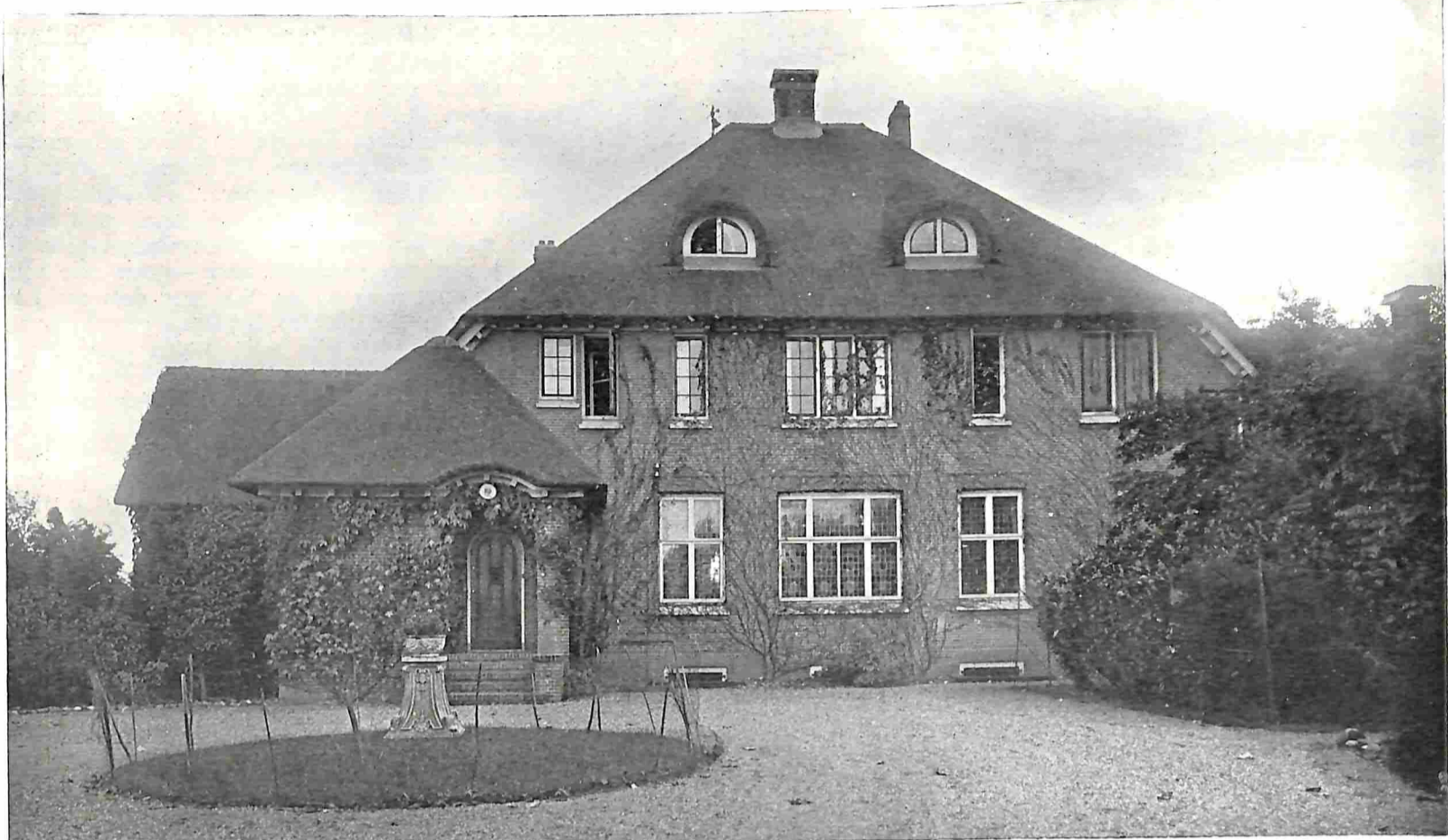

Foto C. Steenbergh.

VOORGEVEL VAN HET HOOFDGEBOUW.

HET MODERNE LANDHUIS.

HET moderne landhuis. Of was 't beter geweest boven dit artikel, gewijd aan de bespreking van één enkel landhuis, een minder generaliseerend opschrift te plaatsen? Immers talloos zijn de variaties, door architecten en aannemers, met meer of minder inzicht, met meer of minder toewijding en schoonheidsliefde door ons heele land verspreid van een der moderne scheppingen van den tegenwoordigen tijd. Maar waar 't landhuis, hier in beeld gebracht, inderdaad ongeveer alle qualiteiten bezit, welke van een schoon en aangenaam buitenverblijf van den twintigste-eeuwschen stadsbewoner mogen worden geëischt, zoo meen ik in dezen een dusdanigen generaliseerenden titel te mogen gebruiken. Vooral, waar 't niet gaat om critische beschouwingen, waarbij vergelijkingen tusschen het werk van het groot aantal architecten die aan deze plaisante architectuur hun krachten wijden, dienen te worden gemaakt om tot een waardebeating te geraken, in discrediet zal zijn en in haar tegendeel verkeerdt. En dus wijd ik dit artikel aan het moderne landhuis, als eerste, algemeene bespreking in een reeks, welke

„Buiten” hoopt te wijden aan enger omljnde artikelen over zeer bepaalde moderne landhuizen. Het landhuis dan, dat de Hollandsche stadsbewoner als ideale verwezenlijking van zijn droomen van natuur en buitenleven zich tegenwoordig voor oogen stelt, verschilt wel heel veel van dat, waarmede zijn voorzaten dezelfde aspiraties plachten te voldoen. Er was zelfs een tijd, haast ondenkbaar tegenwoordig, nu de trek uit de steden naar het platteland zoo uitgebreide afmetingen heeft aangenomen, dat het landhuis eenvoudig niet bestond. De stadsbewoner bleef stadsbewoner, zijn heele leven lang, min of meer bekrompen, al naarmate van zijn pecuniae, maar noch de arme, noch de rijke burger, kenden de behoefte naar een lucht- en plaatsverwisseling, die nu ieder van den hoogste tot den laagste heeft veroverd. De stadsbewoner voelde zich gelukkig binnen de beperking van zijn muren, waar dan ook inderdaad vrij wat meer ruimte voor beweging en frissche lucht was overgebleven dan nu den stedeling wordt vergund. Grote tuinen waren, vooral in de kleinere steden, geen zeldzaamheid en zoodra men buiten de stadspoorten was getreden, die meestal op korten afstand van het

Foto C. Steenbergh.

WESTELIJKE ZIJVLEUGEL (KEUKENAFDEELING).

centrum der stad waren gelegen, bevond men zich dadelijk in het vrije veld met onbelemmerd uitzicht, in koele bosschen, waar de stedeling kon verpoezen van alle stedelijke vermoeienissen. Hoe kort is 't nog maar geleden, dat 'n watertochtje langs den Amstel als een zomersch uitstapje gold, dat in de Watergraafsmeer, het Muiderbosch — om me slechts tot Amsterdam te beperken — buitenpartijen werden aangericht, zooals nu nog slechts de Gooische bosschen, de Veluwsche heiden aanschouwen. De stad leverde zijn bewoners voldoende buiten-genoegens om hem het wonen in een bemuurde plaats, waar hij veiligheid zocht en vond tegen alles, wat den „buiten” onrustig en min of meer luguber maakte, te doen verkiezen boven de stilte, die intusschen door dichters meer werd gesavoureed

Foto C. Steenbergh.

ACHTERGEVEL MET TERRAS.

dan door den vergenoegden „landman” zelve. Trok de stedeling naar het land, dan zorgde hij wel zich in een stevig-ommuurde plaats metterwoon te vestigen. Hooft, de drost van het Muiderslot is er een voorbeeld van. Men begon de geneugten van het buitenleven pas te waardeeren, toen de stad zoo uitgebreid werd, dat het meer dan een korte spanne tijds kostte om buiten de muren te geraken, toen ook vlak buiten de muren pakhuizen, loodsen, werkplaatsen, woningen werden gebouwd, die de frischheid en natuurlijkheid der omgeving schaadden. En zoo zien we, hoe in den aanvang der 17e en 18e eeuw de eerste landhuizen verrezen: Kennemerland en de Vechtstreek werden de uitverkoren landouwen der Amsterdamsche kooplieden, waar ze voortaan de zomermaanden gingen doorbrengen, vaak op een wijze, die toonde hoe ver ze van de natuur, die ze heetten te zoeken, waren verwijderd. 't Was of de grachtpaleizen, die Prinsen-, Keizers- en Heerengracht te Amsterdam, die den Boschkant, den Vijverberg, het Lange en Korte Voorhout in den Haag sierden, door reuzenhand werden getransporteerd naar de bosschen van Kennemerland, naar de oevers van de Vecht. Ze waren een monument, verbijsterend te midden der zachtzinnige Hollandsche natuur: ze waren schoon om te aanschouwen, daar de architecten het bouwen van het huis in harmonische verhoudingen wel verstonden, maar ze verpletterden de boomen, de bloemen, het water en de weide, te midden waarvan hun weidsche pracht verrees. En natuurlijk is 't, dat de tuinen en parken rondom, naar hun aanschijn, het aanschijn der indringers, werden gevormd. O, zonder twijfel een lust voor de oogen, maar een lust voor de oogen van een geheel andere hoedanigheid, dan overeen kwam met de waardigheid der natuur, nu door menschenhanden geweld aangedaan. Geen van deze opdrachtgevers, geen van deze architecten, wien het toch geen van beiden overigens aan schoonheidsbegrip faalde, die begreep, dat ook de natuur haar eischen stelt, dat degeen, die de natuur wil naderen, haar moet eerbiedigen en in haar waarde moet laten, als ze tenminste werkelijk al haar rijkdom en al het geluk, dat ze in zich bergt, hem, die haar nadert, zal schenken. Was 't te dien opzichte in 17e en 18e eeuw al niet verkwikkelijk gesteld met de landelijke bouwkunst, in de 19e eeuw, die op ieder gebied den meest aesthetischen chaos verheerlijkte, werden de bouwwerken uitingen van architectonisch vandalisme. De landhuizen, vooral die, welke in de laatste helft van de 19e eeuw werden gebouwd, bekommerden zich in geen enkel

opzicht om het landschapsbeeld. Temidden van een „natuurlijken” tuin werden vaak vierkante steenblokken, met deuren en vensters doorboord, met gesloten en open waranda's, erkers, balkonnetjes, en torentjes „veraangenaamd”, neergezet, zonder dat men zich erom bekommerde of 't huis gebouwd werd temidden van bosschen of op een vlakte, op de duinen of in den polder. De tegenwoordige architecten weten, dat een landhuis, om in overeenstemming te zijn met het omringende landschap, aan dezelfde eischen dient te voldoen, als die, welke intuïtief werden gesteld aan de oude boerenhuizen. Het uiterlijk van een landhuis moet erop wijzen, hoe geslotenheid, veiligheid, degelijkheid en eenvoud leidende beginselen waren bij den bouw, en een modern bouwmeester zal steeds de horizontale lijnen doen overheerschen, de gevels doen aaneensluiten. ☒ 't Zijn deze qualiteiten, welke we bijzonder waardeeren in den voorgevel van het hier afgebeelde landhuis, dat een tiental jaren geleden door architect Ouëndag in het Gooi werd gebouwd. Het Gooi is het land, waar nu niet alleen maar de Muiderdorst in zijn versterkt slot de Amsterdamsche burgers vertegenwoordigt, maar waarheen duizenden stedelingen zijn getrokken, nu Amsterdam alle vrije natuur rondom zoo heeft geabsorbeerd, dat zelfs met onze moderne overhaastige vervoermiddelen het eerste hapje buitenlucht slechts met veel moeite kan worden veroverd. Treinen, trams, fietsen, auto's, binnen afzienbaren tijd zeker ook de vliegmaschine, hebben van het Gooi een Amsterdamsche voorstad gemaakt, die gelukkig nog genoeg rust en eenzaamheid in zich bergt, om den kalmte-zoekenden stedeling te bevredigen. Landhuizen en landhuisjes zijn dan ook nergens in zoo grooten getale als in het Gooi, verrezen, in 't Gooi, nog in de dagen van Ferdinand Huyck een onveilig oord, waar rooversbenden de goegemeente het leven moeilijk en zwaar maakten. ☒ En het hier afgebeelde landhuis kan als prototype van deze architectuur gelden: er zullen er zijn, die minder, er zullen er zijn, die gelukkiger geslaagd mogen heeten, de groote lijnen, zooals ze boven werden aangegeven, zijn hier als elders waar te nemen. Dat zien we aanstonds, als we het uitzicht uit de verdieping over tuin en omgeving bewonderen. Overal dezelfde neiging tot horizontale lijn, accentueering van de saamhoorigheid der verschillende onderdeelen van de woning, in hoofdzaak door de dakbedekking, die meestal van riet is, een materiaal, overgenomen van de boerenwoning, en niet storend in de landelijke omgeving.

(Wordt vervolgd).

R. K.

De ouderwetsche Sinterklaas.

MOEDER kwam juist terug uit den winkel op den hoek, waar ze voor den strooiavond pepernoten had gehaald, toen een erg modern uitziende juffrouw bij haar aanbelde. „Heere, ben jij het, Margreet?” deed ze verbaasd, terwijl ze, men kon dat bij nauw luisteren hooren, een toon van teleurstelling tevergeefs geheel uit haar stem probeerde te weren. „Ja, zooals je ziet,” antwoordde de bezoeker snibbig, „is het goed?” „Natuurlijk is het goed,” haastte de moeder zich te antwoorden, goede ziel als ze was, want het ging haar door het hoofd, dat nicht Margreet, een ongehuwde onderwijzeres, nu ook niet zooveel aan haar leven had, en, al was ze wat pedant en wat bazig, toch wel eens een verzetje hebben mocht. Het was alleen jammer, dat ze dat verzetje nu juist bij haar zoeken kwam, maar veel andere menschen, waar ze aanspraak aan had, waren er niet op de wereld, en, zoo beschouwd, zou zij dan dat bezoek maar voor lief nemen, al was het jammer, dat door haar aanwezigheid veel van de aardigheid voor de kinderen eraf zou gaan. ☒ Nicht trok haar mantel uit, en nam in haar vormeloze reformjapon plaats, notabene in den leunstoel van de moeder. Ze zette haar pince-nez recht op haar spitzen neus, en, aldoor, op ietwat boosaardigen toon pratend, begon ze op het Sinterklaasfeest af te geven dat het een aard had. Alles verouderde dwaasheid, decreeteerde ze, allemaal uit den tijd, die nonsens. „Ik hoop toch, dat jij daar niet aan meedoet,” besloot ze haar philippica. „Ja.... eigenlijk wel....” aarzelde de moeder. „Nou, ik wilde je wijzer hebben.” „Ja, misschien heb je wel gelijk.... Ik weet niet...” „Nee, nee, je mag die lieve reine ziertjes niet bezoedelen met zulke leugens.” „Ja, eh ja.... maar ze rekenen erop, elk jaar.” „Als je dan met alle geweld het vieren wilt, moet je hen aan het verstand brengen, dat het maar fantasie is, of beter gezegd: bedrog.” „Maar zou dan de aardigheid er niet een beetje af zijn?” „Integendeel, als het tenminste rechtgeaarde kinderen zijn.” „Misschien zijn ze dan wel niet wat jij rechtgeaard noemt.” ☒ Even later zei de moeder met nadruk: „Ik geef hun tòch iets; ik heb al wat voor hen gekocht.” „Als het dan maar geen chocola is of suikergoed of andere snoeprommel, waar ze hun maag mee bederven. Geef die kinderen een zure appel of een banaan, als je dan met alle geweld geld wilt uitgeven; dat is tenminste gezond voor hen.” ☒ De moeder zette een ietwat beduusd gezicht, en de nicht begon nu een geleerd en vervelend betoog over het nut van phosphorhoudende vruchten, daarna over de hygiëne, over verbeterde vrouwenkleeding, vrouwenkiesrecht, en wat daar nog meer bij behoort. ☒ De moeder zat met een verbaasd gezicht te luisteren. Waar haalde het mensch het allemaal vandaan! Het was meer dan bar. Maar dat van die verbeterde vrouwenkleeding begreep ze niet best; waarom al die verbeteringen voor de vrouwen; moest de mannenkleeding ook niet verbeterd worden? „Daar maakt niemand zich druk over; die is goed genoeg; voor hen althans.” ☒ Juist had de bewonderenswaardige vrouw een betoog over vegetariërs en geheelonthouding opgezet, toen er drukke stappen op de trap klonken. Als dollen vielen de kinderen de kamer binnen, en omhelsden de opgetogen moeder op wel wat hardhandige maar hartelijke manier. Lachend verweerde

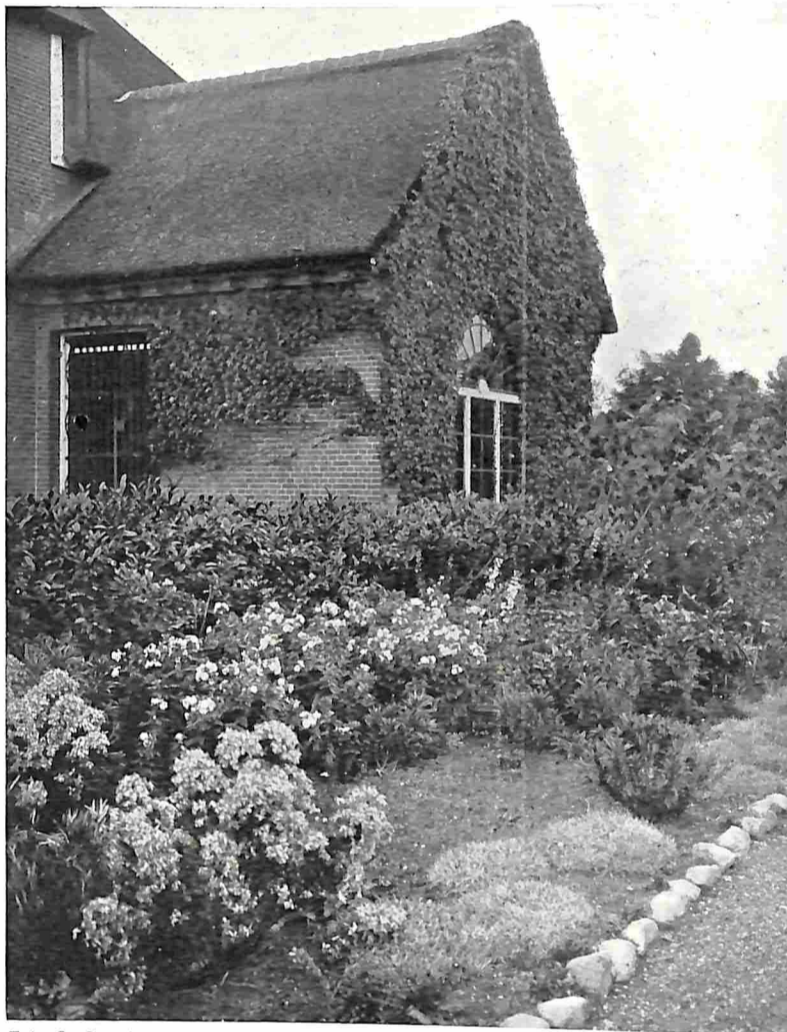

Foto C. Steenbergh.

BLOEMENWEELE BIJ DEN OOSTEL. ZIJVLEUGEL.

de goede vrouw zich. Dan, op de bezoeker wijzend, zei ze: „Kinderen, er is een nicht overgekomen om Sinterklaas met ons te vieren. Kom, zeggen jullie nicht Greet eens goeien dag.” ☒ De kinderen mompelden iets onverstaanbaars; ze hadden nicht eens vluchtig bekeken en dat was voor hen voldoende geweest: deze nicht kon hun gestolen worden. Met Klaas en Jan liet moeder het erbij, maar tot de kleine Truus zei ze, wel wat verlegen om den opvallenden tegenzin, dien de nicht bij hen scheen op te wekken: „Truus, geef jij nicht eens een kusje.” Maar als de lieve blozende kleuter het mondje vooruitstak, weerde nicht haar af. „Nee, kind, asjebliet niet kussen. Dat is niet gezond om iedereen maar zoenen te geven. Op de slijmvliezen van onze lippen bevinden zich millioenen bacteriën.” ☒ Blij dat het niet noodig was, keerde de kleine zich naar haar moeder met vooruitgestoken lipjes, en deze nam graag den kus met bacteriën en al in ontvangst. „Ik geloof, dat ik Sinterklaas heb gezien,” vertelde Klaas opgetogen, „hij had 'n zwarte baard.” „O nee, dan is het Zwarte Piet geweest,” merkte Jan op. „Kom jij eens hier, Klaas,” zei nicht streng, „en kijk me eens

recht in de oogen. Kinderen, die een rein geweten hebben, durven hun meerderen recht in de oogen te zien. En zeg me nu eens, geloofde je heusch, toen je dien mijnheer zag, dat het Sinterklaas was?” ☒ De jongen deed of hij nicht niet verstond, en zich tot zijn moeder wendend, vroeg hij: „Beginnen we weer vóór het eten, moeder?” „Ja, ja,” juichten de andere kinderen. „Ja, als je eerst nicht behoorlijk antwoord geeft,” zei de moeder, die de nicht afgrijselijk vond, maar den vrede bewaren wilde. „St. st.” vermaande de nicht, „je mag de kinderen niet omkopen met beloften; hij geeft me toch wel antwoord, niet waar?” ☒ Maar het léék er niet naar; geen der kinderen nam meer de geringste notitie van het mensch, dat zij in het diepst van hun jonge zielen reeds verafschuwden. „Eerst komt hij zeker net als anders weven even om den hoek om pepernoten te strooien, hè?” jubelde er een, en de anderen juichten alleen reeds bij dit heerlijk vooruitzicht, en dartelden om de moeder heen als jonge vrolijke honden. „Ik weet.. nog.. niet,” aarzelde de moeder, met een schuwen blik naar de vreeselijke nicht. „Ja, ja, zelf besloten een proef te wagen met het strooien van de pepernoten; als de nicht daar geen kwaad in zag, durfde ze het ook met de rest wel te probeeren. Ze ging dus naar de keuken. „Blijven jullie zoo lang nicht gezelschap houden,” had ze tot de kinderen gezegd, maar al heel gauw waren de kleine duvels alweer bij haar. „Ik vind die nicht een akeiligheid,” zei Truus. „Het is een reuze-naarling,” luidde de diagnose van Klaas. „wat doet ze hier?” En Jan, die zeer strijdlustig van aard was, dreigde: „Ik zou haar wel een „maar nu moeten jullie even naar de kamer gaan, ik geloof vast en zeker, dat ik iemand op een paard de trap op hoor klimmen.” „Hoera, hoera,” joelden de kinderen, „hij is het, hij is het.” En opgetogen wierpen zij zich in de gang, pret. ☒ „Hoe groot is deze kamer?” vroeg nicht aan Klaas, „is hij wel vier bij vier? Het is hier veel te benauwd.” „Dat gielden haar na: „Vier bij vier. Vier bij vier. Hij is goed.” „Ja, jullie lachen daarom. Dat komt omdat jullie nog niet

Foto C. Steenbergh.

PÉRGOLA MET FLORABEELD.

voldoende ontwikkeld bent om dat te begrijpen. Een behoorlijk vertrek moet vier bij vier meter zijn. Anders krijgt het menschelijk organisme niet voldoende zuurstof naar binnen." Met stapte ze naar de deur, en onder de woorden „Foei, hoe onhygiënisch" wierp ze de deur eensklaps open. ☼ „Laat dicht, laat dicht," klonk een verschrikte stem uit de gang. „Ach wat," riep de nicht boos, „er komt hier geen zuurstof genoeg binnen. Jullie hebt geen notie van het menschelijk organisme. . . ." Maar wat ze daar zag deed haar nu toch even haar leerrijke toespraak afbreken. Vlak voor de deur stond in het gangetje de moeder met een papieren mijter op en een griezelig cartonnen masker voor het gezicht; ze stond daar in de houding van iemand, die op heeterdaad betrapt is; in haar nerveus bewegende handen, met wijde witte handschoenen bedekt, verkreukelde ze den grooten zak vol pepernoten. ☼ „Hihi," lachte de ellendige nicht in dit schrikkelijk moment. „Ga weg," schreeuwde Jan, die ineens de toedracht begreep, „ga weg, hij komt met zijn hoofd om de deur en strooit pepernoten naar binnen." „Ga weg. Ga weg, daar komt hij", joelde de kleine Truus. Klaas zette een Sinterklaasliedje in, en de anderen paarden hun vroolijke stemmen aan de zijne. ☼ Maar, ontzettend, ontzettend voor die kinderen: de inmiddels weer gesloten deur blééf gesloten, geen eerwaardig bisschopshoofd, geen prachtig gehandschoende hand kwam om de deur heen, geen pepernoot, ook niet één, werd de kamer ingeworpen. Als in een vreemden schrik verstart, stonden de kinderen roerloos naar de deur te gapen. Maar ineens sprongen allen tegelijk vooruit, de gang in, zoo naar het armoedige keukentje. En het tooneel, dat zich daar aan hun blikken vertoonde, was al heel. . . . heel verdrietig, ja, verdrietig. Een ander woord vind ik er niet voor. De moeder zat aan de tafel, en keek wat bedroefd voor zich uit. Wat bedroefd èn wat verlegen. Het masker en de papieren muts had ze afgezet en op tafel gelegd. En allebei haar handen, nog altijd met de ruime witte handschoenen eraan, plukten zenuwachtig aan den zak met pepernoten. ☼ De kinderen vlogen onstuimig op haar aan; goedlachs in hun feeststemming, drongen ze mekaar op en keken heel nieuwsgierig, en dan heel verbaasd, en zoo dwaas als het heele tafereel dan wezen mocht, de kinderen vonden aan dien zieligen, afgetakelden Sinterklaas heel niets om te lachen. ☼ Maar de moeder, dien dag kleiner en nietiger gemaakt in die paar uren van samenzijn met een superieure vrouw, vond

zichzelve wèl belachelijk: een ouderwetsche sukkel, die haar heele leven alles verkeerd had gedaan. „Hier, jongens, neem zelf maar wat van de pepernoten, ieder wat," zei ze bedeesd, als vreesde ze, dat wat ze nu deed, ook wel weer verkeerd zou zijn. En de kinderen, in een vaag besef, dat deze Sinterklaas wel wat opbeuring noodig had, drongen om haar heen en knuffelden en liefkoosden haar en trachtten haar verder te troosten door af te geven op dat „nare, ellendige mensch," dat hun feest was komen bederven. ☼ En het mensch zelf, die het intusschen nog benauwder had gekregen in deze ouderwetsche steer, die, om zoo te spreken: geestelijk nog geen vier bij vier was, vond een voorwendsel om op te breken. En zoo verliet ze dit achterlijke gezin; de verlichte vrouw, die lid van zoovele nuttige vereenigingen en voorstandster van zoovele vooruitstrevende instellingen was, kon waarlijk haar tijd wel beter besteden. . . . Dien avond zat ze dan ook weder naarstig te studeeren voor een lezing, die zij eerst-

daags houden zou over het onderwerp „De ziel van het kind." ☼ Haar heengaan werd door de kinderen met gejuich begroet, en de moeder, aanmerkelijk opgelucht, zei op vroolijken toon: „Nou, jongens, dan zullen we weer eens ouderwetsch Sinterklaas gaan vieren." Toen bestormden de kinderen haar uitgelaten van vreugd, klommen op haar schoot en op de sporten en de leuning van haar stoel, een zette haar de papieren mijter weer op het hoofd, en „Leve Sinterklaas, onze lieve Sinterklaas", joelden ze, en ze grepen en liefkoosden haar en gaven haar ongezonde kussen met of zonder bacteriën en die lieve, ouderwetsche Sinterklaas, bang dat ze vallen

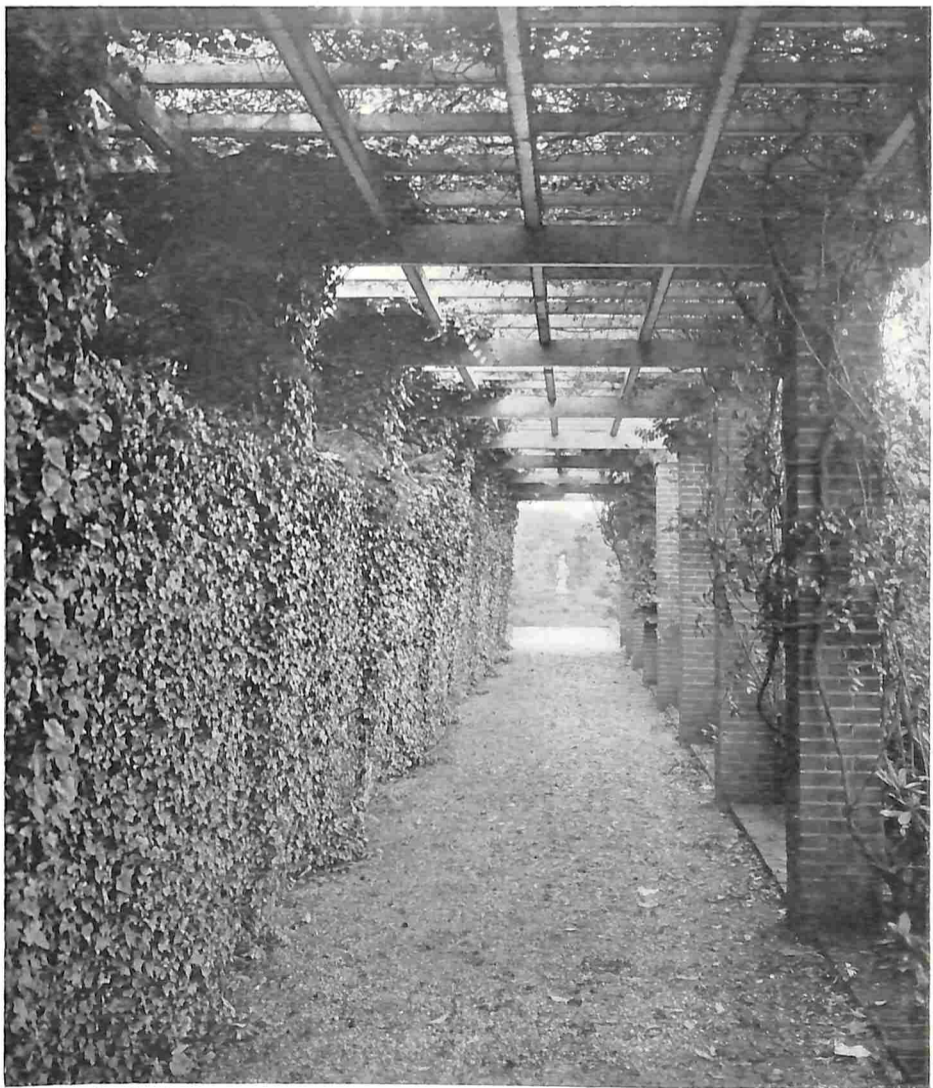

Foto C. Steenbergh.

DOORKIJKJE IN DE PERGOLA.

zouden, klemde hen alle drie stijf tegen zich aan, hen bevestigend in de heilige armen, die eindigden in witte wijde handschoenen.

M. VOLLER.

IJZEREN KOEIEN.

MISSCHIEN boezemt het dezen of genen belang in te vernemen, wat men onder deze benaming heeft te verstaan. Ik las hierover het volgende: In sommige streken bestond de gewoonte de landhoeven te verhuren met eenig daarop aanwezig vee: koeien, paarden, schapen, enz., dat er als een soort van hofhoorig vee aan verbonden was. De huurder mocht het gebruiken, maar het sprak vanzelf, dat hij bij het eindigen der huur en daarmee samengaan vertrek zorgen moest, dat het aantal en de waarde van het hem in gebruik geschonkene nog aanwezig was. Dit vee noemde men het ijzeren vee, dit waren de ijzeren koeien en paarden. ☒ Voor de lezers van „Buiten”, die bekend zijn met het Napoleontisch wetboek, zal dit geen nieuws zijn. Zij toch weten, dat art. 1821 hiervan in de officieele vertaling luidt: „Deze verpachting, cheptel de fer, is diegene, waarbij de eigenaar van een landhoeve dezelve in pacht uitgeeft, mits de pachter bij het eindigen van de pacht, zoovele beesten zal achterlaten als hij ontvangen heeft, gerekend naar de waarde der daarvan gemaakte begroting.” ☒ En wie de zaak nog grondiger wil bestudeeren en rondsnuift in oude oorkonden, bemerkt al spoedig, dat zoodanige verhuuring ook voorkwam in Duitschland en Zwitserland, hoewel dan ook in eenigszins anderen vorm, bijv. dat de gebruiker in zoo'n geval van een koe bijv. aan den verhuurder een kalf of een gedeelte der melk moest geven. Het op die wijze in pacht gegeven vee werd in Duitschland „eisernes Vieh, Stamm Vieh” genoemd. Ook komt het voor onder de benaming „Immer Kue, Immer Rint, Sthalerne Kueh.” Het spreekwoord „Eisernes Vieh stirbt nicht” herinnert er aan. Bij een Duitsch schrijver kan men lezen, dat bij verpachting soms werd bedongen, dat de huurder een kalf of melk moest leveren, ook al was er geen vee aan de verhuurde hoeve verbonden. In dit geval representeerde een in den stal geschilderd beest den niet aanwezigen, levenden viervoeter, een fictie dus om de verplichting vast te stellen. Dat het geld, hetwelk een nieuwe predikant in sommige Drentsche dorpen bij zijn indiensttreding ontving — een som van f 50 à f 60.— om het bij vertrek te restitueeren, „ijzeren koe” werd genoemd, zal na het bovenvermelde wel begrepen kunnen worden. De overeenkomst zit in het vruchtgebruik.

H. HOVING.

LANGS DEN WATERKANT.

AFGAANDE op wat ik zelf deed en wat de omgang met andere vogelvrienden mij leerde, zal de amateur-vogelfotograaf beginnen met nesten met eieren of met jongen te kijken. Daarna waagt hij zich aan een mak zangertje, en is eenmaal de eerste schrede op het moeilijke pad gezet en het eerste succes behaald, dan heeft de hartstocht hem te pakken — als hij ten minste de qualiteiten bezit om een goed vogelfotograaf te worden — en hij zet onverdroten zijn jacht naar nieuwe trofeeën met klimmende energie voort. ☒ Daar de vogels, om ze scherp op de gevoelige plaat te krijgen, moeten komen op een bepaald plekje, ter grootte van een mannenhand, zal ik maar zeggen, is het duidelijk, dat men ze tracht te kijken bij of op het nest. Ook kan men — een sport, die vooral in den winter beoefend wordt — voeder neerstrooien en alzoo den vogel op het plekje doen komen, waarop de lens van de camera scherp ingesteld staat. In beide gevallen moet dus de vogel op een bepaalde plaats verschijnen en daarop speculeert de fotograaf. ☒ Een bijzondere ontmoeting op een mooien Zondagmorgen in September leidde er toe, dat ik het plan opvatte, mijn krachten te gaan beproeven op vogels, die door niets aan eenige plaats gebonden zijn.

Op dien Zondagmorgen dan was ik er met een vriend op uitgegaan om een vogeltje te leeren kennen, dat langs een onzer inlaagdijken als enkeling tusschen de andere kleine trekvogels rondvloog. We kregen het al spoedig in het oog, terwijl het een paar honderd meters voor ons uit, een tiental meters van den dijk af, op de golfjes wiegde. We liepen langs den binnenkant van den dijk, tot we dachten recht voor den vogel te zijn, kropen op handen en voeten den dijk over en ook langs de andere helling neer en waren bijzonder fortuinlijk, daar het voorwerp van onze belangstelling niet opvloog. Gauw de kijkers gericht en gekeken. De rug was blauwgrijs gekleurd, met een witten band op de vleugels, de onderzijde wit, de snavel zeer dun en spits. In houding en teekening deed de vogel denken aan een kluit. ☒ Mijn makker had een vermoeden, maar een beslissend kenmerk ontbrak nog. We moesten nog de vliezen tusschen de teenen zien. Hierop was echter geen kans en die zouden we ook niet krijgen, dachten we. En toch kregen we die wel en spoedig ook. ☒ Onze nieuweling kwam hoe langer hoe dichter naar den kant. We bleven roerloos op den kant liggen, om het vogeltje niet te verjagen. Het kwam zonder aarzelen nader, tot het ten laatste op het smalle slibrandje, vlak langs de waterlijn ging loopen azen en ons op een halven meter afstands passeerde. Nog sterker: toen het een meter of vijf was verder getrippeld, kwam het terug en passeerde ons weer, om na een paar minuten weer terug te keeren. We behoefden nu ook heelemaal niet meer zoo angstvallig te zijn om ons te bewegen, we keerden ons om, als we wilden, en praatten gewoon door. Nu konden we ook op de teenen letten en opmerken, dat de zwemvliezen gelobd waren. Hiermede was vastgesteld, dat we de grauwe franjepoot voor ons hadden, een vogeltje, dat in herfst en

winter in gering getal onze kust aandoet. Het broedt, volgens Brehm, in Finmarken, IJsland en de toendra's van Siberië. ☒ Zeker een uur lang heeft de franjepoot daar in onze onmiddellijke nabijheid loopen azen en op zijn voorbeeld, wil ik denken, waren allengs enkele strandloopers en een kemphoentje hetzelfde gaan doen, zoodat we daar een allergezelligsten morgen doorbrachten. ☒ Had ik toen mijn camera bij me gehad, ik maak me sterk, dat ik drie nieuwe vogels had gekiekt.

☒ Deze ontmoeting intusschen was oorzaak, dat ik besloot, vogels te gaan kieken op hun tocht langs het water. Ik had er tot nu toe nooit aan gedacht. Kun je begrijpen: „die vrije vogels, door niets gebonden, zouden voor de camera, zoo'n vreemd ding, komen. Ze hadden immers de heele Atlantische kust om af te azen.” Maar nu ik gezien had, hoe vertrouwelijk die vogeltjes konden zijn, achtte ik het geen utopie meer, ze op de plaat te krijgen. ☒ Dat najaar intusschen kwam er van ernstige pogingen niet veel meer. Mijn camera's waren er nog niet op ingericht. Ik wilde n.l. op elke camera een electrischen sluiters hebben. Dan zou ik de automatische methode toepassen, waarbij de vogels zichzelf fotografeeren! De camera wordt dan gezet ± 1 Meter voor het punt, waar de vogel komen moet, terwijl de geleidraden op die plaats eindigen in het z.g. „contact.” Trapt de vogel daarop, zoodat de twee koperdraden tegen elkaar werkt. Zoo fotografeert de vogel dus zichzelf. Deze methode paste ik toe, wanneer er geen gelegenheid was, om een schuilhut te maken, of de tijd me ontbrak, om uren op een vogel te wachten. ☒ De automatische methode stelt ons in staat, fraaie vogelnegatieven te krijgen, zonder dat het ons tijd kost. Het toestel wordt 's morgens klaargezet en 's avonds weggehaald. 't Gaat inderdaad onverlet. Daar de fotograaf er niet bij hoeft te zijn, kan hij met meer dan één camera tegelijk werken en zoo zijn kansen verhoogen. ☒ Een bezwaar van deze methode is, dat het sportieve idee er bij ontbreekt. Men kan een vogel fotografeeren, dien men nog nooit gezien heeft; van tafereeltjes, het leven der vogels betreffende, spannende momenten, is geen sprake. Evenwel, het uitdenken, en het knutselen van zoo'n electrischen sluiters en het succes, als hij goed werkt, geeft een aangename vol-

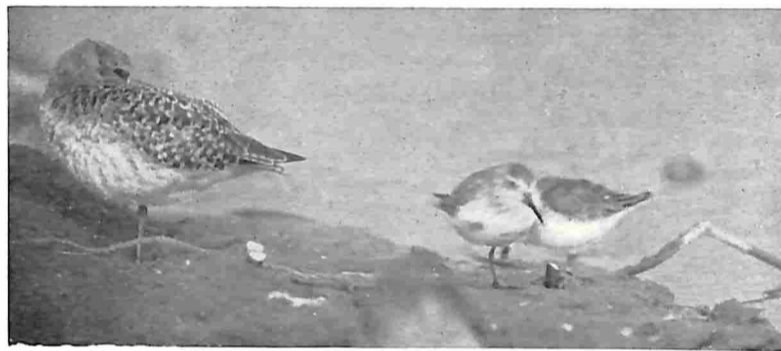

Foto J. Vijverberg.

AAN DEN WATERKANT.

LINKS: SLAPENDE GOUDKIEVIT.

RECHTS: BONTE STRANDLOOPERS.

Foto J. Vijverberg.

WATERHOENTJE.

doening en de toepassing dezer methode is dus weer een sport op zichzelf. ☼ Zondagmorgen, 27 Augs. 1922, zat ik dan aan den inlaagdijk, om te trachten, mijn eerste vogeltje van de serie: „Langs den waterkant” te kieken. Daar ik den heelen dag den tijd had, en de vogeltjes, die op die plaats dag aan dag, langs den kant trippelden, dadelijk terug kwamen, als ik me maar een 20-tal meters terugtrok, zoodat een schuiltent ook overbodig was, zou ik dezen keer niet de automatische methode volgen, doch zelf contact maken, als eenige vogel op het vastgestelde plekje zou komen. Mijn dubbele draad was 20 M. lang en ik kon dus ook zoover van de camera weg. Ik had het toestel, geheel onbedekt, op een stoepje baksteen gezet. Ik dacht, dat de gasten van het Noorderstrand daar niet zooveel gevaarlijks in zouden zien. ☼ De eerste, die terugkwam, was de krombekstrandlooper. Zou die de eerste willen zijn! O! als dat eens waar was, die kwam maar in gering aantal hier voor. Ik volgde hem dus met meer dan gewone belangstelling. Hij ging in de goede richting. Twee meter voor de aangegeven plaats... halt! terug! Later weer tot op anderhalven meter. Weer terug! Hij is er dien dag en ook later nooit dichterbij geweest. De kleine bonte strandlooper kwam niet in de buurt. De steenlooper en de oeverlooper namen geen merkbare notitie van het groene ding, doch vlogen soms zonder reden weg, om eerst na een uur terug te keeren. ☼ Eindelijk, 's namiddags om vijf uur, kwam de oeverlooper op den steen, waarop ik ingesteld had en was hij meteen gekiekt. Een uur later ook de steenlooper. De eerste gaf een prachtig negatief, de laatste een onscherp beeld. Maar op één dag had ik toch twee vogels al op de plaat gekregen, zoodat de proefneming een zeer bevredigend resultaat gaf. Later fotografeerde ik op dezelfde plaats weer den steenlooper met een inmiddels nieuwgemaakte camera, doch deze kon nog niet een heelen dag in de volle zon staan, zonder een totaal versluisd negatief te geven. Daarmee was het voor dat jaar weer afgelopen en werd het Augustus van het volgend jaar, eer ik dit speciale werk voortzetten kon. ☼ Daar ik vacantie had, zou ik maar weer zelf contact maken. Ik zat aan den voet van een dijk, onder een kopboom en verder verborgen achter een scherm van wilgentakken, te turen naar de slibrandjes in een breeden poldersloot, die rechthoekig op de richting van den dijk stond. Die sloot was een geliefkoosd plekje voor oeverloopers, witgatje, kievit, tureluur, zwarte ruit, kempfoentje e.m.a. Gedurende twee dagen dat ik daar zat, kreeg ik den oeverlooper, zoo vaak ik wilde — ik nam hem maar twee keer — den kievit tweemaal en het kempfoentje eens, het laatste onscherp. — Ik merkte op, dat de ongewone bedrijvigheid, op het anders zoo rustige plekje, de vogels dit mijden deed, en daar ik in die twee dagen tijds vele vogels had zien neerduiken in een put in het weiland, een paar honderd meters verder, besloot ik daar mijn geluk te beproeven. ☼ Den volgenden dag om één uur plaatste ik onder aan den kant van den put mijn camera; een meter daarvoor, op het slibrandje, vlak langs het water, een contact. Nadat de plaat was voorgeschoven, de sluiters gespannen, en het toestel onder graszoden verborgen — dit laatste was toch gebleken gewenscht te zijn — ging ik heen. Om twee uur al ging ik kijken. De sluier was afgegaan. Gauw een andere plaat voor, naar huis, ontwikkeld,.... een prachtig watersnipje! Weer naar den put, weer een opname,.... van een oeverlooper. Deze maalde om camera noch sluitersklap. Ik voorzag zelfs, dat die

bij toepassing van de automatische methode verschrikkelijk vervelend worden kon, door steeds op het contact te trappen, vóór dat eenige andere vogel er komen zou. Maar enfin; ik kon altijd wel een stuk of tien oeverloopers inschikken; elk negatief zou hem toch ook wel weer in ietwat andere houding geven. ☼ De oeverlooper (zie afb. op bladz. 586) is een vlug, rank vogeltje, een neefje van den tureluur, van boven groenachtig donkergrauw gekleurd, van onderen wit. De leek zal hem het vlugst herkennen aan de wiegende beweging met den stuit, als hij zich neerzet. Mogelijk broedt hij in Nederland, ergens op de eilanden, doch in 't algemeen missen we hem hier in den winter en van Mei tot Augustus. De watersnip is veel algemeener als broedvogel in Nederland. Kenmerkend zijn de lichte en donkere lengtestrepen over kop en rug. In den broedtijd vermaakt het mannetje zich met vliegkunsten en komt dan in schuine, dalende lijn neervallen, onder het maken van een geluid, dat aan het blaten van een schaap doet denken, wat den vogel plaatselijk de namen heeft gegeven van weerlam en hemelgeit. Het geluid wordt veroorzaakt door het strijken van de lucht langs vleugels en staart. ☼ Toen het September geworden en de vacantie geëindigd was, bracht ik 's morgens mijn camera op een geschikt plekje, ging in het middaguur eens kijken, schoof, indien noodig, een andere plaat voor en haalde 's avonds het zaakje weg. Heel vaak had ik twee opnamen op één dag, doch ik kreeg ook vele mislukkingen. Nu eens liep de sluiterschijf niet vlug genoeg en kreeg ik onscherpe of wazige beelden, doordat de vogels op het oogenblik van de belichting bewogen hadden, dan weer bleken de platen al gesluisd te zijn geweest, toen ik ze in de chassis stopte. Dit laatste was geen teleurstelling. Aan het eind van elk seizoen toch had ik een verzameling platen, die al eens in de chassis gezeten hadden, soms een week lang, en die ik

bij voorkomend ernstig werk, er weer uitgenomen had, omdat ik ze niet meer vertrouwde. Ik meende deze dus maar het best te kunnen gebruiken bij dit werk langs den waterkant. Al wat er dan van goed was, beschouwde ik nog als winst. ☼ In den loop van het najaar verkreeg ik zoo nog mooie opnamen van een kwikstaartje, een waterhoentje en een waterral. Toen ik de laatste kiekte, was het eigenlijk al winter. Ik merkte dezen vogel op, toen ik in de kerstvacantie langs den

Foto J. Vijverberg.

GROOTE BONTE STRANDLOOPER.

weg fietste. Hij liep aan den overkant van de sloot langs het water te azen. Ik zag dadelijk, dat het iets ongewoons was. Hij was niet schuw, zoodat ik hem tamelijk rustig kon gadeslaan. Kenmerkend voor deze vogelsoort was de lange snavel, mooi rood gekleurd. ☼ Den volgenden dag reeds trachtte ik hem te kieken, daar de omstandigheden nu het gunstigst waren. Alle slooten waren met ijs bedekt, behalve die, in welke ik hem eerst aangetroffen had. Hij was dus aan dat slootje gebonden. In het slootje was een dammetje, dat echter nu tijdelijk, aan één kant, weer was doorgegraven. Het geultje, daardoor ontstaan, was maar een handpalm breed. Langs den slootkant loopend, nam het vogeltje steeds daardoorheen zijn weg. Ik plaatste dus mijn contact vóór dit geultje onder aan den kant en de camera boven op den slootkant daartegenover. Na nauwelijks een kwartier was het kleine

Foto J. Vijverberg.

AAN DEN WATERKANT. WATERRALL.

ding gesnapt. ☞ Het vogelboekje van Thijsse zegt, dat de waterral zich veel op den trek vertoont in Maart en October. Ik heb het hier den heelen winter door gezien, mogelijk, omdat het hier steeds open water had. Ik heb zelfs een tuinman, die daar geregeld werkt, last gegeven, eens na te gaan, of de vogel er bleef en mogelijk broedde, doch toen 't half April geworden was, zag hij de ral niet meer. ☞ Onder de bedrijven door moest ik van mijn vriend telkens hooren, dat het nu tijd werd, dat ik den steenlooper op de plaat kreeg, die vogel, die zich heelemaal niet lastig getoond had, maar dien ik, eens door niet nauwkeurig te kijken, een eens door een lekke camera, had zien mislukken. De schande moest eerst worden goedgeemaakt, meende hij. Welnu, hij zou zijn zint krijgen, of liever, ik zou trachten, hem dien te geven. Ik moest er echter weer voor naar den zeekant, daar ze maar zelden — en zoo al, dan alleen een enkeling — landwaarts in komen. ☞ Op de lage gronden, onmiddellijk aan de landzijde van den zeedijk, ziet men ze soms bij honderden bij elkander. De Engelschen noemen hem Turnstone, zeker naar zijn gewoonte, om steenen, schelpen, e.d. om te keeren, teneinde daaronder insecten te vinden. De teekening van den kop, wit met zwart, met daarbij de zwarte borst, doen denken aan den Kievit. Ze broeden in de poolstreken. ☞ Om eenig succes te hebben met mijn pogingen meende ik het best te doen mij te wenden tot den pachter van de inlage onder Zierikzee. Op de eilandjes in den ondiepen waterplas, welke in den zomer bevolkt zijn door meeuwen en sterns, zag ik geregeld steenloopers en daarbij ook strandloopers, goudkievit, tureluurs, zwarte ruiters, rosse grutto's, verschillende soorten van eenden en wie weet, wat nog meer. Ik kreeg vergunning van den man, om te doen, wat mij gewenscht voorkwam en om zijn boot te gebruiken, als ik die noodig had. De plas was echter zóó ondiep, dat ik het met een paar knielaarzen wel afkon. Het meest geschikt voor mijn doel leek me een eilandje, dat de pachter midden in den plas opgeworpen had, met de bedoeling er een nieuwen hil voor de meeuwen en sterns te maken, doch waarmee hij niet verder gekomen was dan het begin. Als daarop zoo'n vlucht strandloopers zich neerzette — en dat deden deze elken dag wel enkele keeren, — dan was de kans, om op een koperdraad te trappen, grooter dan op een veel grooter eiland. Vandaar dus, dat ik dit hoopje aarde van 3 bij 4 Meter, voor mijn doel uitkoos. Tot mijn verwondering, eerlijk gezegd, moesten de knapen van het groene kistje niets hebben. Ik had heelemaal niet gedacht, dat deze vogeltjes, die aan den zeekant zooveel aangespoelde zingen ontmoeten, vrees voor zoo'n eenvoudige groen kistje zouden hebben en daarom had ik het ook maar heelemaal niet gemaskeerd. Toen ik echter zag dat ze het meden, legde ik er een zeiltje overheen en bedolf het onder plakken derrie en bonken modder. Soms ging ik er zoo nonchalant mee te werk, dat ik de zwarte aarde er met spaden vol overheen wierp. Voor het front bevestigde ik een stuk zwart karton met een rond gat er in, terwijl ook dit nog zooveel mogelijk schuil ging achter kluiten aarde. Nu kreeg ik succes, doch niet met den steenlooper. Die kwam daar niet zoo druk als ik gedacht had. Doch ik kreeg verscheidene aardige opnamen van de bonte strandlooper (*Tringa alpina* en *Tr. alp. schinzi*) die broedt tot in Nederland toe. Op één kiek, gereproduceerd op blz. 584, kreeg ik als toegift een slapenden goudkievit, die ook in de Poolstreken broedt.

J. VIJVERBERG.

PEPERSTRATEN.

IN verschillende steden en dorpen van ons land, vooral in N. Brabant, vindt men 'n *Peperstraat*. Waar komt die eigenaardige naam vandaan? In 't „Oudheidkundig Jaarboek” (2e Jrg. Mrt. 1922, Afl. 1/2, blz. 26) maakte de heer Jan Mosmans de opmerking, dat landen en weiden,

die *De Peper* heeten, in N. Brabant meermalen voorkomen, en hij sprak 't vermoeden uit, dat de *Peperstraten* te Kaatsheuvel, Oss, Oisterwijk, Mierloo, Vught, Cromvoirt (*Peper-eind*), evenals de *Peperstraat* in den Bosch, aan de een of andere „Peper-weide” haar naam moeten ontleenen. Hij verwees ook nog naar „Die Piepert” onder Gulpen (L.) Hij had ongetwijfeld nog meer *Peperstraten* kunnen noemen en zeker nog vele *Peperkampen* in N. Brabant, waar ook de geslachtsnaam *Peperkamp* niet zeldzaam is. In Vlijmen (N.B.) en Ooijen (N.B.) ontmoet men ook den naam *Peperstraat*, onder Uden 'n *Peperkamp*. Ook 't aloude Wijk bij Duurstede heeft z'n *Peperstraat*; ook Amsterdam. En in Friesland vindt men *Peperga* (gouw). Ook in Vlaanderen komt die merkwaardige naam voor, o.a. te St. Nicolaas, waar 'n straat de „Groote Peperstraat” heet. ☞ Het vermoeden van den heer Mosmans werd voor ons vrij groote zekerheid, toen we in 't Proefschrift van den heer W. Bezemer: „Bijdrage tot de kennis van het oude Cijns- en Grondrentrecht in Brabant”, (1889) op blz. 77 lazen over heerlijke cijnsen, bestaande in *peper*. De heer Bezemer schrijft hierover t.a.p. het volgende: „In twee, tot Noord-Brabant betrekking hebbende akten, trof ik heerlijke cijnsen aan, bestaande in peper.

1591 Scheiding en deeling van erven, waarbij aan Ghijbert Jan Claesz. is ten deel gevallen een huis, hof en schuur, benevens een stuk akkerland, waaruit hij betalen moet den grondcijns t.w. 8 lood peper en 1½ capoen in 't boek van Lieshout.

1626 Jan Hendrik Rolofsz. verkoopt aan juffr. Sophia van Dijk, conventuale in 't convent van Hoydonk, eene

rente van 12 Carolus-gulden op een erf, dat reeds belast was met „een capuijn ende vier loot pepers thijs in 't boeck van Lieshout.”... Dan vervolgt Bezemer: „Ontwifelbaar is het echter, dat deze praestatiën meer voorkwamen, vooral voor het leveren van peper oudtijds eene zeer gewone verplichting was. In een „Register van diverse chijnsen der domeinen,” beginnende in 1622, vindt men dan ook op fol. 106—108 eene opsomming van „peper ende was verschijnende uit erven aen de merckt in den Bossche.” ☞ Ons dunkt, dat hierdoor de naam *Peperweide* en

Peperkamp zeer begrijpelijk en verklaarbaar wordt en ook de naam *Peperstraat*, als ontleend aan een van beide, behoorlijk verklaard is.

CARMELITA.

SPIEZ.

☞ Een waas van oeroude poëzie ligt over Spiez, het plaatsje aan het Thuner Meer hetwelk zulk een belangrijke rol vervult in het spoorwegverkeer van den laatsten tijd. Gelegen aan den Bern—Lötschberg—Simplon spoorweg, het kruispunt der lijnen Bern—Thun—Interlaken, Thun—Kandersteg—Italië, Thun—Spiez—Montreux, biedt het een ideale ligging voor dengeen die gaarne vertoeft in een centrum van uitstapjes. Het station ligt hoog boven het meer en geniet niet ten onrechte den roep, het fraaist gelegen station in de wereld te zijn. Dag en nacht rijden de electrische locomotieven het station binnen, steeds, in winter en zomer, reizigers naar dit lieflijk oord brengend. ☞ De sage vertelt, dat de Bourgondische Koning Rudolf II in Spiez aan het Meer van Thun een kasteel gebouwd heeft. Dit kasteel is van het dorp uit zichtbaar en verleent aan het geheel een bekoring, welke machtig op den bezoeker inwerkt. Droomerig ligt het oude slot aan het meer als wilde het ons een sprookje uit den tijd van zijn geboorte vertellen. Op onze afbeelding op blz. 587 zijn het kerkje en het slot aan het meer zichtbaar. Op de andere afbeelding ziet men rechts het station. Duidelijk blijkt, welk een schitterend uitzicht de naaste omgeving van Spiez biedt.

B.

Foto J. Vijverberg

AAN DEN WATERKANT. OEVERLOOPER.

Hoeven en Klauwen

27) DOOR G. D. ROBERTS.

(Slot). XV.

VAN HET KLEINE VARKENTJE, DAT NIET
NAAR DE MARKT WOU GAAN.

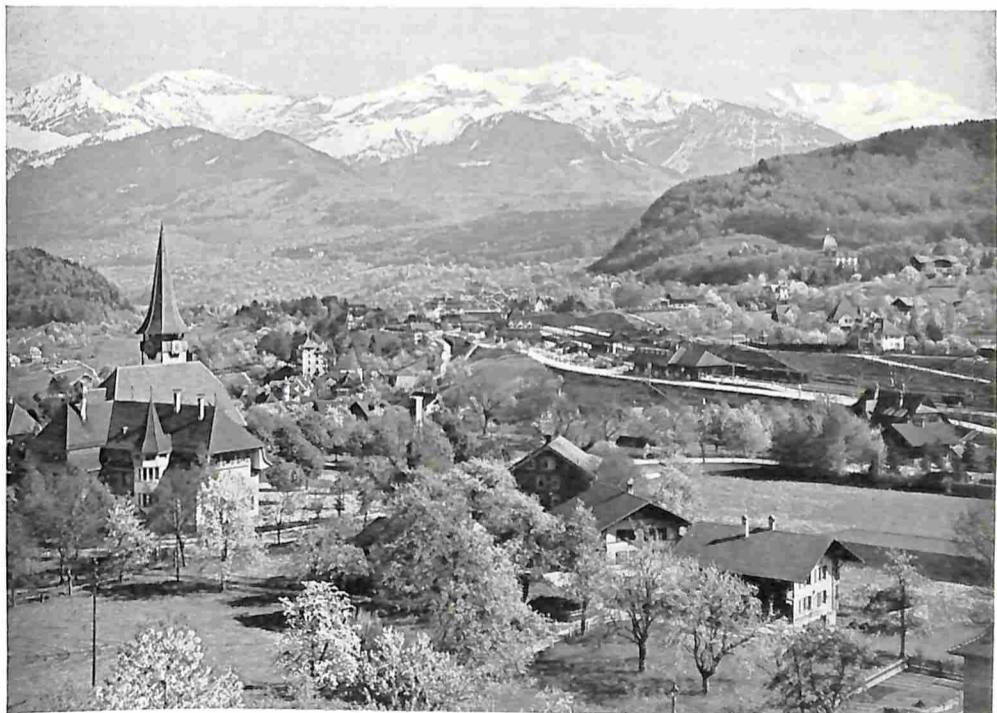
„I K kan 't hem niet kwalijk nemen, dat hij geen lust had om naar de markt te gaan,” begon oom Andy, „maar gelijk of ongelijk, hij wou niet. En omdat hij niet wou, overkwamen hem eenige van de vreemdste dingen, die ooit een varken overkomen zijn”. „Waarom wou hij niet gaan?” vroeg de Kleine Baas, die 't gemakkelijker vond te vragen, dan te denken. „Nou!” zei oom Andy. „Het kan wel eens gebeuren, dat ze een varkentje naar de markt brengen om een blauw lintje om zijn hals te binden en het als schootdiertje te verkoopen — *misschien!* Maar dat was een heel verstandig zwijntje, dat wist, dat zoo iets niet iederen dag gebeurde. En hij dorst zich er niet aan wagen. De oude boerderij was hem goed genoeg. En als hij daar niet mocht blijven, wou hij liever zijn geluk in het bosch beproeven. ☼ Toen de man hem voorttrok om hem naar de markt te brengen, begon hij achteruit te trekken en te gillen zoo hard hij kon, tot hij bemerkte, dat — al kon hij meer lawaai maken dan de man — de man harder kon trekken dan hij. Toen hield hij op met gillen om beter te kunnen nadenken en liep heel zoetjes mee. En toen nam de man het zaakje ook kalm op en stak een pijpje op en floot een deuntje; en zoo liepen ze over den mooien weg door het bosch, tusschen de groene struiken en de groote ruischende boomen, die hoog boven hun hoofden hun toppen naar den blauwen hemel opstaken. ☼ Het varkentje keek links en rechts het bosch in met zijn kleine, sluwe oogjes, en piekerde hard. Toen ging hij even hard aan het touw knagen, terwijl de man rustig voortliep. En het eind was, dat het touw stuk ging en het varkentje als een witte bliksemstraal in het kreupelhout verdween. Het touw viel natuurlijk den man tegen de beenen en hij keerde zich om onder het uitroepen van een opmerking, die niet bepaald beleefd was — maar daar stoorde het varkentje zich niet aan. ☼ Gedurende enkele minuten gaf dat een heel aardigen wedloop door het kreupelhout, over afgevalen takken, naar links en naar rechts, tusschen de hooge, met mos begroeide stammen. Maar het varkentje, dat nog niet oud genoeg was om vet te zijn, kon er onderdoor kruipen, als de man, die groot en lui was, er overheen moest. En hij kon zich overal tusschen doorwringen, terwijl de man — die onderwijl allerlei opmerkingen maakte, waarmee hij een massa adem verspilde — er omheen moest loopen. Je begrijpt hoe die jacht eindigde.” ☼ „Het varkentje ontsnapte!” riep de Kleine Baas uit, zijn lippen likkend van spanning. „Natuurlijk”, zei oom Andy, „anders zou ik je nu niets te vertellen hebben. En er bleef den man niets anders over dan op een boomstronk te gaan zitten, zijn rood gezicht aan zijn mouw af te vegen en „Nou!” te zeggen — want wat hij gevoelde was te veel om het onder woorden te kunnen brengen. Toen het varkentje zoover weg was, dat de man het niet meer kon zien, bleef het wel een halve minuut stil staan luisteren. Zooveel was zeker, dat de man het niet langer achtervolgde. Maar hij zei tegen zichzelf, dat men nooit van te voren kan zeggen, wat een mensch niet al kan doen. Dus bleef hij nog een heelen tijd even hard voortloopen, om zeker te zijn, dat hij *dien* dag ten minste niet naar de markt zou worden gebracht. En ten slotte bereikte hij een bruin beekje, dat rustig door een kleine, groene, wilde weide vol bloemen en bijen vloede. Langs de oevers van dat beekje was het slib heel koel en zacht,

SPIEZ.

LINKS HET SLOT EN HET THUNERMEER, RECHTS HET KERKJE.

en daar het varkentje warm en stoffig was, ging het er dadelijk in liggen rusten. ☼ Een tijdje lang was hij te veel in zijn schik om iets anders te doen dan graven en zich rondwentelen en piepende en knorrende vreugdegeluidjes te maken. Toen hij ten slotte honger begon te krijgen vond hij de lekkere knollen van aardnoten in den grond, langs de oevers van het beekje. Het slib waarmee hij bedekt was, droogde spoedig in de zon en toen rolde hij zich net zoolang om en om in het gras, tot het er heelemaal af was en hij nog blanker was geworden dan tevoren. Hij vond dat die weide een heel wat prettiger woonplaats was dan de boerderij. Hier zou hij z'n heele leven blijven wonen! ☼ En toen hij zoo in het gras gravend iets warmes en lekkers rook, dat hem scheen uit te noodigen: „kom hier en eet me op!” — toen vond hij het leven iets heerlijks. Even later zat hij met zijn snuit in een hommelnest, terwijl de groote, geel-en-zwarte hommels woedend om hem heen vlogen, telkenmale op hem losstormden en hem zoo hard mogelijk staken.” ☼ „O! Wat zal hij 'n pijn gehad hebben!” riep de Kleine Baas uit, die zich herinnerde wat hemzelf eens gebeurd was. „O, daar gaf hij geen steek om!” zei oom Andy „niet zoolang hij honing genoeg vond. Je moet weten, dat zijn vel bijzonder dik en taai was en zijn neus — niettegenstaande hij zoo scherp kon ruiken — is ook heel taai. Dus kneep hij alleen maar zijn

SPIEZ.

LINKS HET KERKJE, RECHTS HET STATION, OP DEN ACHTERGROND DE ALPEN.

oogjes dicht en snoepte — nou! naar hartelust. Wel is waar was zijn mond van binnen een beetje pijnlijk, maar als de bijen hem daarin staken, gilde hij eventjes en vrat dan weer door. ☼ Toen de honing heelemaal op was, ging hij weg van die lastige bijen. Nu had hij behoefte aan een lekker warm varkenshok om in te slapen. Het was laat in den middag geworden en de wereld leek hem te groot om in de open lucht te gaan liggen. Hij keek rond, maar nergens kon hij een varkenshok ontdekken. Hij was verbaasd en teleurgesteld, dat een overigens zoo heerlijke verblijfplaats als het bosch niet voorzien was van zoo'n eenvoudig en onmisbaar ding als een varkenskot. ☼ Ten slotte vond hij echter aan het eind van de weide iets, dat naar zijn idee wel als zoodanig dienst kon doen. Het was een donker gat — net de deur van zijn eigen klein kot, en leidde naar een groot rotshol aan den voet van een hoogen pijnboom. Hij stak er zijn kop in, snoof welbehagelijk de lucht op en bleef even staan om zijn oogen te wennen aan de duisternis. Je begrijpt, hij had geen lust ergens over te vallen. ☼ Terwijl hij daar zoo stond, erg in zijn schik, werd hij plotseling een paar oogen gewaar, die naar hem keken. Het waren ronde, kleurlooze, heel heldere oogen. Ze schenen heel dicht bij den grond te zijn en ze keken naar hem, keken onophoudelijk. Het varkentje dacht, dat hij misschien niet welkom was. Maar, zooals ik je al zei, bang was hij heelemaal niet; en hij moest een hol hebben. Hij stak zijn kop wat verder naar binnen, met de bedoeling eens te zien hoe de eigenaar van die wreede oogen er eigenlijk uit zag. De oogen schenen naderbij te zweven en uit de duisternis daaronder klonk een diep gebrom, snerpend en kwaadaardig. ☼ Het varkentje wist niet wat hij doen moest. Hij had geen trek weg te loopen en hij had geen trek dieper het hol in te gaan, zonder dat hem dat gevraagd werd. Dus ging hij op zijn krulstaartje zitten waar hij was, in de deur, trok een vriendelijke snuit en hield zijn kop schuin, eerst naar den eenen en toen naar den anderen kant, trachtend gewaar te worden met wien hij te doen had. ☼ Ten slotte raakten zijn oogen gewend aan de duisternis en kon hij de gestalte van een wilde kat onderscheiden, die doodstil midden in het hol lag. Het varkentje knorde. Hij kende katten heel goed. Er waren twee op de boerderij en ze bliezen en gromden altijd en liepen weg als hij op ze toe rende. Wel is waar, was dat een heel groote kat en had ze vreemdsoortige, schitterende oogen. Maar — „een kat is een kat,” zei hij in zichzelf. Hij zou dat hol voor zich nemen, of de kat 't goed vond of niet. Dus stapte hij kordaat naar binnen.” ☼ „O!” zei de Kleine Baas. „Je mag wél „O!” zeggen,” vervolgde oom Andy. „Het varkentje zei nog heel wat meer toen een bliksemschicht van haren en klauwen en tanden op hem neerschoot, die hem niet slechts onderste boven gooide, maar hem bovendien afgrijselijk krabde. Maar hij had moed plenty; dus krabbelde hij dadelijk weer op zijn pooten, door het woedende heen, en beet en gilde en trachtte de wilde kat onder zijn scherpe, kleine hoeven te verpletteren. ☼ Maar, je snapt, dat hem dit niet lukte. De wilde kat had niet alleen net zooveel tanden als hij, maar bovendien vier stel lange en vreeselijk scherpe klauwen waar ze heel goed mee over weg kon. O! wat maakte ze daar 'n goed gebruik van! ☼ Toen begon het varkentje in te zien, dat het zich vergist had. Niet, dat hij zich voor overwonnen verklaarde — verre van dien. Maar het beviel hem heelemaal niet in dat hol. „In het donker vechten geeft me geen eerlijke kans,” zei hij in zichzelf; en zonder zijn waardigheid te bewaren, rolde en sprong hij naar buiten. De wilde kat volgde hem, maar bleef aan den ingang van het hol staan, omdat het heldere zonlicht haar het eerste oogenblik verblindde. Ze stond daar woedend te blazen en te brommen, terwijl het varkentje, bloedend maar met onbezweken moed, op zijn dik

Foto Leynse.

JONGE BEDELAAR IN DE STRATEN VAN PEKING.

achterlijf ging zitten en haar met zijn schitterende oogjes aankeek, aarzelend wat te doen. Hij was niet bang, maar toch ook niet meer zoo krijgshaftig als in den beginne. ☼ Zeker, de kat was kleiner dan hij; maar toch was ze veel grooter dan eenige kat, die hij ooit gezien had, en bovendien had ze iets in haar optreden, dat het varkentje het idee gaf, dat hij misschien verstandiger zou doen haar met meer respect te behandelen. Ze had een rossige, bruinige, gelige kleur; groote, ronde, bleek-schitterende oogen en achteruitliggende ooren, wat haar een heel kwaadaardig voorkomen gaf; een bespottelijk staartstompje, dat op en neer en heen en weer wipte en — zooals ik reeds gezegd heb — zulke klauwen! ☼ Het varkentje begon zich heelemaal niet op zijn gemak te voelen; eigenlijk had hij liever willen weggaan, maar aan den anderen kant wou hij ook wel blijven. Terwijl hij nog aarzelde, scheen de kat aan het licht gewend te raken en terzelfder tijd een besluit te nemen. Een kat weet meestal al gauw wat ze wil. Zoo ook kostte 't deze geen de minste moeite een besluit te nemen, maar daarentegen veroorzaakte dit besluit heel wat moeite aan het varkentje. De kat kwam naderbij. Maar — op een manier, zóó vlug, dat het varkentje maar net den tijd had

zijn oogen te sluiten en zijn snoet te verbergen vóór ze hem overal tegelijk te pakken had. Ze scheen heelemaal uit tanden en klauwen te bestaan en iedere tand en iedere klauw was gloeiend heet! „O,” dacht het varkentje, „het schijnt hier in de open lucht nog erger te zijn dan daarbinnen in het hol!” En je mag me gelooven dat hij dit ook heel luid zei. ☼ Toen scheen het plotseling tot hem door te dringen, dat het hier geen plaats voor hem was en hij liep gillend het bosch in, zoodat alle dieren in het woud hem zeker moeten gehoord hebben. En de kat ging een heel eind met hem mee; zoo was ze van zijn gezelschap gaan houden. Ze ging mee op zijn rug; maar ten slotte wist zij haar daar af te krijgen door onder de takken door te loopen. Toen ging ze weg; maar hij bleef doorloopen, want hij had zoo'n vaart, dat hij niet kon ophouden. Nu was hij wel is waar te veel overstuur om te denken, maar zijn pooten schenen uit zichzelf te weten, waar hij heen wou. En zoo kwam hij tegen den avond weer op de boerderij terug. Hij kroop onder het hek door en liep naar het varkenshok. Dat was natuurlijk gesloten, maar hij ging er naast liggen en ofschoon hij van kop tot staart bebloed was en overal pijn had en stijf was in al zijn ledematen, was hij zóó blij weer thuis te zijn, dat het hem eigenlijk niet schelen kon. 's Morgens ging de keukendeur open en de man

kwam naar buiten en keek naar hem en lachte. ☼ „Nou,” zei hij, „je hebt zeker een extra prettigen dag gehad! Maar nu je weer teruggekomen bent, moesten we je maar hier houden!”

EINDE.

BOEKBESPREKING.

Les Races de chiens, Comte Henri de Bylandt Volume I. Editeur „Chasse et Pêche”.

☼ Verschenen is het eerste deel van „Les Races de chiens”, schrijver comte Henri de Bylandt. Dit eerste deel bevat Chiens de Berger en Bouvier. Achtereenvolgens zullen zes deelen verschijnen, bevattende alle bestaande hondenrassen. Evenals al de andere werken van dezen bekwamen schrijver en kynoloog is ook deze uitgave zeer verzorgd. Deel één is verlicht met zestig fraai uitgevoerde gravures. Ook de nog volgende deelen worden fraai geïllustreerd. Het geheel is een goede aanwinst voor onze kynologische lectuur.